

VASILE LOVINESCU

Mitul sfâșiat
(mesaje străvechi)

Prefață de OANA ȘERBAN

ECREDU

CUPRINS

<i>Gnothi seauton</i> sau modernitatea întoarsă la Oracolul din Delphi (Oana ȘERBAN)	5
Adnotări despre mit	15
Mitul sfâșiat	19
Mit și uimire	29
Orbi și orbeți	75
Metafizica gestului	79
Beatrice	85
Blestemul templierilor din donjonul din Chinon	87
Considerații asupra formulei <i>gnothi seauton</i>	99
Notă adițională	110
Aspecte de simbolism inițiativ	112
Două steme	142
Simboluri din ghicitori, cimilituri, frământări de limbă, particule elementare	158

Adnotări despre mit

Douter de tout ou tout croire, ce sont deux solutions également commodes, qui, l'une et l'autre, nous dispensent de réfléchir.¹

(Henri Poincaré)

A medita asupra mitului înseamnă să faci o căsătorie din dragoste cu ambiguitatea. Prin natura sa, mitul este echivoc, pentru că stă între două lumi, pe care le unește, despărțindu-le. Nu poți să-l strângi posesiv în brațe, pentru că fuge ca fata morgana; dar cine a prins din urmă o nălucă de gleznă? Cum să te încumeți să vorbești despre el, când *muthos* vine de la rădăcina *mu*, de unde *mutus* și verbul *muein*, a închide gura, a tăcea, a închide ochii? Chiar fața lui, întoarsă spre lumea sub-lunară, este un obrăzar nedescifrabil: a-l da la o parte este un gest mai temerar decât gestul cutezătorului care înfruntă moartea ridicând vălul Sultanei Validè. Ce s-ar mai putea spune despre cealaltă față îndreptată spre cerul stelelor fixe? Încercarea de a ajunge la ea prin escaladare sau prin efracție este tot atât de vană precum catapultarea unui astronaut pe lună, fără mijloacele de protecție necesare. Nu este decât o singură cale spre mit: metamorfoza pelerinului pe măsura ascensiunii, când fiecare batere din aripi face să crească zece aripi noi.

Cuminte ar fi să cercetezi mitul când aromește în soarele de amiază, la ora „când Marele Pan doarme”, nu în staza lui virulentă și fulgurantă, când, între cer și pământ, face și desface lumile, distribuie viața și moartea, tortura și extazul,

---

¹ A te îndoi de tot sau a crede tot sunt două soluții la fel de comode care, și una, și alta, ne scutesc să reflectăm.

uimind chiar pe zeii nemuritori; dar cum poți rezista la seducțiile, la făgăduințele primejdiei?

***

Mitul are două fețe. Cine-și închipuie că a circumscris una dintre ele își dă îndată seama că miezul ei s-a scurs în cealaltă față. Mitul trebuie prins prin învăluire spirală, iar ambiguitatea sa suprasolicitată – printr-o ambiguitate și mai mare. Sunt anumite subiecte care nu suferă decât o apropiere donjuanescă. Nimeni nu a fixat Eternul Feminin decât acela care s-a identificat cu un punct inefabil, care este nicăieri și pretutindeni, în jurul căruia veșnica labilitate sfârșește prin a se înfășura. Imuabilul nu este închisoarea mișcării: ea se sleiește în el, fără să-i ajungă zidurile, așa cum nimeni nu a pipăit orizontul.

***

Vălul Mayei se țese pe un sistem de coordonate geometrice. Nicăieri ele nu sunt mai vizibile decât pe fața înstelatului Uranus – ne-o arată liniile pure ale constelațiilor. Pe pământ, Geometria sacră este năpădită de vegetația haotică, de mărăcini naturii inferioare, iresponsabile, lăsate în voia ei, fără frâu. Înțelege aspirațiile milenariste care speră că o conflagrație va reda lumii liniile pure, de templu, pe care le-a avut la începuturi. Pe boltă însă, mitul geometrizează inefabilul, și acest fapt constituie transcendența, legitimitatea, garanția aur, justificarea față de Apollon Geometrul, din care procede.

Pe un plan contingent, nu este mai puțin misterioasă ecuația cu mai multe necunoscute a unui mare matematician, mai interesantă prin formulare decât prin rezolvare, care, de cele mai multe ori, este un expedient.

De aceea, mitul se explică prin mit: el este propria justificare și finalitate, își ajunge sieși. Reamintim propoziția hegeliană care spune că misterul trebuie înțeles ca atare, ca mister. O explicitare din afară este o alienație.

Îi este foarte greu omului modern, bântuit concomitent de romantism și de cartezianism, să înțeleagă că organicitatea, omogenitatea vieții lumii și geometria sunt solidare, ca doi termeni ai unei perechi complementare. Se pune întrebarea: cum poți ghici primul fond, schema geometrică, în mișuna naturii fecunde, sub încolăcirile ei nesleite, de rămă care se înmulțește pe măsura segmentării?

Explicația este relativ simplă: încolăcirile, inelele, proliferarea râmei, ca și a șarpelui cosmic, sunt aspectul sensibilizat al unei mase vibratorii bazice, care le „inventează” inepuizabil pentru a le nimici pe măsura creării lor; această masă vibratorie nu poate ființa decât în jurul unor puncte de referință, al unor pârgii fixe. Or, aceste puncte imuabile se află într-un sistem de relații, ținând cont de geometria de situație. Dionysos și Apollon nu sunt, în realitate, despărțibili, nici măcar conceptual, decât ca o ipoteză provizorie de lucru. De aceea, miturile, reductibile la o schemă, însuflețesc totuși, vitalizează lumea, ca niște fulgurații spermatice. Lumea este un Om Mare – spun doctrinele sapiențiale – iar miturile sunt glandele lor endocrine.

***

Mitul țese atât de organic lumea, încât studierea lui izolată, literală, superstițioasă, aduce după ea ofilirea universului. Atunci, fabula devine reziduu, cădere radioactivă. Un mit căruia i se taie rădăcinile stelare necrozează domeniul pe care-l regentează. În cenușa lui, apare capul Medusei. Primit sau refuzat, iubit sau hulit, mitul nu-și pierde niciodată realitatea sa obiectivă. Depinde de ce soliciți în el, ca să apară fie ca Soare spiritual al lumii, fie ca satelit sumbru. Sfinxul nu pierde niciodată, așa cum își închipuie nebunii. Existența lui este solidară și, în același timp, antagonistă cu ignoranța și întunericul. Îl găsim la toate împrăștierea divergente de drumuri ca Păzitor al

Pragului, la poarta oricărei probleme cu n necunoscute. Or, se află în tot universul un singur loc, un singur nod vital, o singură pulsație care să nu fie un punct de interferențe, deci de ambiguități?

Esențialitatea antinomică a mitului îl face nedefinibil; uimirea nu se teoretizează. De aceea, trebuie insistat asupra exemplificării, pentru că este singurul mijloc de a comunica cititorului freământul fabulei. Mai ales exemplificarea constituie un substitut al viziunii primordiale a omului, când o realitate este privită deodată în toate fațetele ei, în simultaneitate, nu în succesiune – ca acum... Pe de altă parte, exemplificarea soliciță curiozitatea, deci colaborarea cititorului, consimțământul – dar și contrazicerea lui –, mijloc superlativ pentru a ajunge la adevăr.

Fraza lui Henri Poincaré, citată în *motto*, e valabilă și în alte domenii decât matematica. Este coroborată cu afirmația lui Mendeleev, pe care am mai pomenit-o: „Mai bine să faci o ipoteză care mai târziu se va dovedi poate inexactă, decât să nu faci nici una”. La adevăr se ajunge prin coniecturi, nu prin negație sistematică; și nici prin credulitate.

După câteva considerații și reveniri asupra mitului (o revenire nu este o repetiție, ci o nouă perspectivă), am relevat o ipoteză puțin cunoscută asupra originii basmului, insuficient explicată prin originea lui exclusiv populară; am încercat o investigație la rădăcinile prelogice și chiar preumane ale tragediei; am studiat simbolismul unei icoane, arătând că, sub un fard creștin, ascunde elemente pre- și extracreștine; am cercetat simbolismul unei pecetei și al unei steme, în directă legătură cu mitul lui Dragoș. Dar un exces de prezentare este oșios; cititorul va culege ce vrea și ce poate din ceea ce i se oferă.

Mitul sfâșiat

„Mitul este Adevărul penultim” – spune Ananda Coomaraswamy; altfel spus, este Adevărul Ultim în staza sa sacrificială, creând dimensiunile conceptuale ale Devenirii, apoi însuflețindu-le printr-un circuit sangvin, izvorât dintr-o rană veșnic deschisă. Orice trăire e precedată de o rostire *in divinis*: în lumea noastră, se sfâșie prin Timp, Spațiu și Povestire. Ultima nu e un aspect secundar al Devenirii, pentru că este coextensivă Verbului, *per quem omnia facta sunt*. Povestitorul trebuie să aibă dubla conștiință a Tăcerii Ultime și a Apei Sâmbetei, care curge din Tăcere într-un circuit aparent imobil. De aici, aspectul ambiguu, năzdrăvan, al unui autentic basmuitoar, încălecat pe șaua lui oraculară.

Basmul se proclamă pe sine însuși mincinos. Aplicând deci legea analogiei în sens invers, adevărul lui metafizic e demonstrat riguros. Când o minciună e deliberată, totdeauna se dovedește a fi un vâl și toată lumea înghite momeala. Astfel, sunt salvardate epifania Adevărului și masca lui ocrotitoare și revelatoare. Cine cunoaște secretul măștii, cunoaște misterul Mayei, deci al lumii... Povestitorul, Oficiantul își instilează tainele în episoadele cele mai incredibile în sensul unui ospăț de nemurire, ciolanele sunt aruncate în tenebrele exterioare, câinilor și cerșetorilor. Chintesențele, fum frumos mirositor, se înalță inefabil, până la adierile Persefonei. Vergiliu rezumă într-un vers suveran realizarea inițiativă: trebuie „*regredere ad aura*”, „să urci din nou la sufluri”, la boare, *Sarva-Prana*, dumbrăvile de diamant ale constelațiilor.

Conținutul narativ și noțional al basmului este o piatră de poticnire, dar și piatră de altar, ca aceea pe care a dormit Iacob o noapte, treaptă de jos a unei Scări care, sus, se înnoadă

în Ființă. E făgașul căilor chintesenței, de-a lungul căruia puricele se aruncă în slava cerului, lăman esențialmente calitativ în întinderea cantitativă. Cele 99 de oca de fier se transformă în 99 de aripi, sus – de culoare vineție, jos – cu irizările curcubeului. Povestea aduce Vârsta de Aur dar, pentru aceasta, trebuie ca mânăitorul ei să înțeleagă tăcerea Eterului, cum spune Hölderlin.

Cele 99 de oca sunt cele 99 de nume divine, dezrobite din închisoarea *klifoturilor*, a cojilor reziduale ale lumii. Shekhina este eliberată prin al o sutălea nume, care este reprezentat de purice.

Secretul băsmuirii s-a pierdut împreună cu celelalte științe tradiționale. Știm doar că era o epifanie, o dezvăluire prin enigmă, prin care se strângea convergent roua cerului în fundul unei cupe, reprezentând partea superioară dintr-o clepsidră, de unde se distribuia divergent, în lumea sublunară.

La prima vedere, basmul e o grămadă de membre sfâșiate; pentru a aduna ceea ce este împrăștiat, trebuie ca substanța noastră să se despoaie de accident, să redevină o materie primă, ca în copilărie. O simplă frază, o vorbă, o repetiție încep să scânteieze, chiar să fulgere. *Superata tellus sidera donat.*

A fost odată este, la prima vedere, un pleonasm: din moment ce *a fost*, e firesc să fie în trecut, adică *odată*. Lucrul este simplu numai în aparență. „Odată”, privit din prezent, desemnează altă categorie de durată. Fraza completă e neîndoielnică. „A fost odată”, dar „ca niciodată”. Prezentul este transfigurat de trecut și „odată” actualizat de prezent, într-o dimensiune care se poate numai simți. Acest „odată” trebuie pescuit de un sărman pescar, ca acela ce a scos inelul lui Solomon din fundul mărilor. Când știm aceasta e un prim mare câștig, căci „a ști” și „a fi” sunt identice, *convertuntur*. Trăim un substitut de Eternitate, care ne duce spre alte țărături.

În adevăr, dacă meditam puțin, vedem că timpul ne scapă ca umbra printre degete. Trecutul a fost, dar nu mai este, viitorul nu a venit încă. Doar prezentul e act, dar ce fel de prezent e acela care nu este nici ziua, nici ora, nici minutul, nici

secunda, ci doar clipa care este infinitezimală, neperceptibilă, dar asimțibilă de unii ca Etern Present?

Există în gramatică ceva care se poate substitui clipei până a o reprezenta? Credem că da. Rădăcina sintetică, *logosul spermatikos* al verbului este participiul prezent, nu infinitivul *prakritian*, pură potențialitate, care ar trebui să se numească nu infinitiv, ci indefinitiv.

Se poate spune greoi, dar inteligibil: *eu sunt citind, eu am fost citind, eu voi fi citind*. Elementul permanent este participiul prezent, și nu verbul „a citi”, tăvălit prin toate dimensiunile iluzorii ale timpului. În nordul Moldovei, adesea se suprimă verbul auxiliar „a avea”. În loc de „am mers”, „am mâncat”, „m-am plimbat” – se spune „am fost mers”, „am fost mâncat”, „m-am fost plimbat”. Participiul trecut e o concesie făcută inteligibilității și utilității imediate și comune. Un contract comercial nu poate fi redactat în stil heideggerian. Iluzia timpului o suprimă basmul, pentru a aduce pe pământ nu atât Ființa, cât Fiindul.

„Eu sunt” pune problema. „Eu sunt Fiind” e Dumnezeu transcendent și immanent; dar „Eu sunt Fiindul” topește ambele ipostaze într-o incandescență ascendentă și descendentă, excluzând orice tovarășie. *La sharika lahu*.

***

Înșiră-te mărgărite parcă toarce. De ce nu-i auzim sfârșitul fusului? Din nonconformism, din împrăștiere. Fapt capital, acest tors este indisolubil, organic solidar cu atenția deliberată. E însăși atenția. Împrăștierea noastră spintecă țesutul și o dără de sânge îl brăzdează. Atenția noastră umple golurile și alină rana. În acest fel, omul colaborează cu Marele Arhitect. Oriunde și pe orice se fixează luarea-aminte, se aude vibrația primordială, fiorul fără de moarte, creator. Cităm un text din *Discipolii la Sais*, de Novalis:

Orice ar întreprinde omul, trebuie să-și concretizeze toată atenția, tot Eul său; atunci răsar în el gânduri și un nou fel de percepție care se aseamănă cu legănările line pe o elasticitate fluentă,

atinsă de un vârful de băț în mod miraculos. Se lărgesc de la un punct și dau impresia că sunt însuflețite de o mișcare vie.

Aici, închid instinctiv ochii și aud o chemare a ce-a fost: o ceață alburie, placenta întregii firi se întinde de la pământ la cer. Apoi, nesolicitată, se dezvăluie într-un punct neprevăzut și o vedenie de pe alt pământ trece prin ruptură, vine în lumea noastră, cu solii tainice. Văd, departe și nu prea departe, un fecior de crai, pe o gură de rai, mergând alene și șovăielnic, ca în toate pelerinajele, căutându-și mireasa. Se așază pe malul unui iaz și, exact cum spune Novalis, actualizează cu o nuiua de alun un centru partitiv de cercuri concentrice, care se reîntorc la matcă, ca și unduirile *Fiat*-ului cosmogonic. Tehnica actului teurgic e impecabilă, astfel că episodul trebuie citat. Dar cine îl deapănă, Novalis sau Ispirescu?

„Ajungând la marginea heleșteului, se așază și el acolo jos și privea cu nedumerire, ia așa ca să zică și el că face ceva, bălăcea cu nuiua prin apă și făcea haz cum sar stropii din apă când o lovesc. Apoi începu a cugeta. El vedea că fiecare strop de apă, când pica înapoi la matcă, se făcea câte un armean împrejurul lui și de ce mergea se mărește până e iară intră în sânul mătcii, de unde a ieșit fără mai pe urmă să se cunoască nici locul unde a picat stropul, nici întinderea armeanului din jurul lui, ci totul rămăsese ca mai înaintea, adică fața apei lucie ca o oglindă.

El era dus cu gândurile, se uita și nu mai vedea (ce formulă magistrală de oracol! *n.n.*), tot da cu nuiua în apă și nu știa ce făcea (acțiune fără știință, cum spune Meyrink, *n.n.*). Nu mai simțea dacă este or nu mai este (*sataasat*, spun hindușii, *n.n.*). Când, iacă, o broască țestoasă eșise pe luciul apei și se uita galeș la dânsul. Unde lovea cu nuiua și unde se deschideau talazurile care înconjurau vârful nuiiei (exact *der plappernde Stift* al lui Novalis, *n.a.*) acolo, țoșt! și dânsa și ochii de la dânsul nu-i mai lua.

Se uita la dânsul parcă să-l soarbă cu privirea. Dară el nu vedea, nu auzea. Atât era de dus cu mințile... Se miră de această lăncezeală. Și, mai aruncându-și căutătura la

broască, văzu ochii ei, care pară că străluceau de un foc ce simțea că îl atinge. Atunci își luă inima în dinți și strigă:

— Asta să fie logodnica mea!

— Îți mulțumesc, dragul meu iubit, îi răspunse atunci broasca. Cuvântul tău a sfârâmat toate farmecele ce mă țineau înlănțuită”.

Broasca țeptoasă susține toate lumile, după datinile străbune ale Chinei. Este elementul bazic al universului. Pentru că își scoate și își retractează capul și cele patru membre, manifestă, resoarbe Suflul Universal, *Sarva Prana*.

Făt Frumos se logodește cu Persefone, zeița Adâncurilor.

Și aceasta o simțiră, când o văzură, toți curtenii tatălui său, în aceste vremi prea fericite:

„Când l-au văzut, toți au înțeles că aceasta era o femeie de pe alte tărâmur”.

Mai departe, Novalis vorbește de arcana Apelor Universale. Spicuim:

„Nu fără adevăr, au căutat vechii înțelepți în ape originea tuturor lucrurilor și, în adevăr, au vorbit de o apă superioară celei din mare și din izvoare... Numai în sete se manifestă această Anima Mundi, sete care este o năzuință puternică spre fluiditate. Cei îmbătați de ea, numai ei, resimt acest suprapământesc extaz al curgerii universale. (Acest ultim membru al frazei ne face să ne gândim la aspectul beatific al lui *panta rhei* heracliteean, resimțit de obicei numai ca disoluție, *n.n.*) Toate senzațiile agreabile din noi sunt mișcărilor, curgerile acestor Ape primordiale. Chiar somnul este fluxul acestei mări nevăzute, și deșteptarea, refluxul. Câți oameni stau lângă aceste ape extatice și nu mai aud cântecul de leagăn al apelor materne, nu gustă jocul răpitor al vălurilor lor nesfâșiate! Ca și aceste valuri, retrăim vârsta de aur.”

Nu putem îndeajuns insista asupra aspectului imediat-realist al ritului apelor bătute de o nuia.

În *Mahabharata*, se spune că Oceanul de Lapte primordial, decantat de Deva și Asura, s-a transformat în *Amrita*, licoarea de nemurire.

Împăratul Xerxes voia să treacă Dardanelele, cu enorma lui armată, spre Grecia. Valurile furioase îl împiedicau să construiască podul din lemn, care urma să lege malul asiatic cu malul european. Xerxes puse să biciuiască marea și valurile se potoliră.

Așezat pe un tron de aur, Xerxes privea puhoiul nesfârșit de oameni care se scurgea pe pod. Începu să plângă. Întrebat de ce, răspunde: „Mă gândesc că, peste o sută de ani, niciunul dintre acești oameni nu va mai fi viu”. Teurgul care înfăptuiește minunile e cel dintâi care realizează Scurgerea lumilor.

Orice rit, cât de înalt ar fi, își are umbra lui. Cităm un fapt din viața noastră țărănească, relatat ca real.

„Am venit la vrăjitoare, pentru că îmi pieriseră doi cai din grajd... Și-mi spune ea: adastă până la miezul nopții... Aștept. Și unde începe, în puterea nopții, a bătea cu trei nuiiele gardurile, pereții casei și, uite, balta din fundul curții. Și-mi zice mie: desbracă-te în pielea goală și plimbă-te de trei ori în jurul eleșteului meu... Ea bătea mereu apa cu o vargă și boscorodea. Era și ea despuiată cum a făcut-o măsă”.

Scurtăm: cel chemat (hoțul cailor) vine și, astfel, un mister de inicitate se întâmplă.

Ne scuzăm de acest intermediu; trebuie reținut că inițierea și umbra ei sunt cele mai reale lucruri din lumea aceasta. Dar, din titlu, am făgăduit să sfâșiem mitul. De aceea, după ce am terminat de citat fragmentele menționate din *Broasca țestoasă cea Fermecată*, am alunecat pe undele lui Novalis, în povestea următoare, *Aleodor Împărat*.

De ce la botezul pruncului atât de mult așteptat, tatăl său, împăratul, „adună Răsărit și Apus, Miazăzi și Miazănoapte”? În niciun basm nu am găsit această formulă. O aflăm, în schimb, în Guénon, în capitolul *Initiation Sacerdotale et Initiation Royale* din *Aperçus sur l'Initiation*, la sfârșit. Se referă vădit la Mahdi-ul așteptat. După ce vorbește de inversiunea Polilor, care se va produce când punctul cel mai de jos va fi atins, Guénon încheie:

Ce redressement devra d'ailleurs être préparé, même visiblement, avant la fin du cycle actuel; mais il ne pourra l'être que par celui qui, unissant en lui les Puissances du Ciel et de la Terre, celles de l'Orient et de l'Occident, manifesteră au dehors, à la fois dans le domaine de la connaissance et dans celui de l'action, le double pouvoir sacerdotal et royal conservé à travers les âges dans l'intégrité de son principe, par les détenteurs cachés de la Tradition Primordiale¹.

Revenim la basm:

La acest botez slăvit, pruncul primește numele glorios de Aleodor, care e o malformațiune românească a numelui grecesc Heliodor, Darul Soarelui, floarea de lotus ce răsare pe fața apelor, în punctul de intersecție a liniilor unde se unesc cele patru puncte cardinale. Cu alte cuvinte, la centrul crucii orizontale, net indicată de cele patru direcții de unde vin oaspeții la botez. Amploarea e recuperată, mai rămâne de cucerit Exaltațiunea, unind Cerul și Pământul. Pe patul de moarte, părintele său îl încunoaștează să vâneze unde vrea, numai pe

---

¹ „Această îndreptare ar trebui, de, altfel, să fie pregătită, chiar în mod vizibil, înainte de sfârșitul ciclului actual; dar nu va putea fi decât prin cel care, unind în sine Puterile Cerului și ale Pământului, ale Orientului și Occidentului, va manifesta în afară, în același timp, în domeniul cunoașterii și în cel al acțiunii, dubla putere sacerdotală și regală păstrată, de-a lungul vârstelor, în integritatea principiului său, de către deținătorii ascunși ai Tradiției primordiale.”

LIBRIS | We know books

muntele unde se află moșia lui *Jumătate de om călare pe jumătate de iepure șchiop*, nu. E felul obișnuit în basme să indice învăluit că tocmai pe acolo trebuie să treacă viteazul pornit spre câștigarea pământului pierdut, a stării primordiale.

La o asemenea cumpănă se găsește, de obicei, un păzitor al Pragului, care e un rezumat înfricoșat, grotesc, al tuturor elementelor negative, grevând starea de fire ce trebuie depășită. Chiar numele, *Jumătate de om călare pe jumătate de iepure șchiop*, e o chintesență de deritmii. Cine-i calcă moșia trebuie să-i plătească vamă. Aleodor trebuie să-i aducă terifiantului bicisnic pe fata lui Verdeș Împărat, a cărei imagine e pângărită în oglinda murdară a cerului *Jumătății de om*. El îi păzește tărâmul, dar nu poate ajunge la ea. Poate că a fost vreun Făt-Frumos care și-a întors capul înapoi, în drum. Pe cei de felul lui, Medusa îi transformă într-o imagine a deritmiilor, grevând starea de fire pe care voiau s-o părăsească. Elementele pozitive se degradează, privite cu capul strâmb. Că numai busola intelectuală poate efectua trecerea pragului, o spune limpede împăratul pe patul de moarte: „să nu te ducă păcatele să vânezi pe acolo, că este nevoie de cap”. Și, ca să-i confirme nedumeririle, *Jumătatea de Om* îi urează: „Pasă cu Dumnezeu și să-ți ajute să vii cu izbândă bună”. Kalamukha e o față a lui Brahma.

Pe drum, Aleodor scapă de moarte o știucă, un corb și un tăune. Îl vor ajuta să înfrângă pe amazoana lui Verdeș Împărat, în încercările la care îl va pune.

E curios numele *Verdeș*: „Verde” plus litera focului, Ș.

De obicei, în încercările la care e supus Făt-Frumos, a căror neîmplinire aduce moartea, fata împăratului se ascunde și eroul o caută. Aici, situația se inversează. El se ascunde și fata îl caută cu ocheanul, care e al treilea ochi, infailibil. Situația centrală e uzurpată de femeie. Cu el îl descoperă de două ori, deși bine ascuns, în înaltul cerului și în adâncul mărilor, de prietenii lui, corbul și știuca. A treia oară, tăunele, adică cea mai mică jivină, îl prefăce în lindină, în ou de păduche, adică în punct, și-l ascunde chiar în coada fetei împăratului. Îl simte foarte aproape, dar nu-l dibuiește. Se dă biruită.

Prin botez deci, Aleodor însumase ca pe o virtualitate perfecțiunea umană, prin stațiunea în centrul Crucii orizontale, formată din liniile ce unesc Răsăritul cu Apusul, Nordul cu Sudul. La aceste patru direcții ale spațiului pe plan orizontal se adaugă încă două, la sfârșitul căutării, în sus și în jos, adică pe verticala polară.

Sacerdoțiul feminin e spulberat, ceea ce reamintește isprava lui Parashu-Rama, al șaselea Avatara. De altminteri, un Avatara nu are firesc numele de Heliodor? Nu este un dar al soarelui? Basmul exprimă drastic raporturile hieratice restabilite; Aleodor adoarme cu capul în poala fetei: ea îl sărută în somn. „Aleodor, deșteptat, îi trage o palmă de auziră căinii din Giurgiu.”

La întoarcere, Aleodor vru să dea fata lui Jumătate de Om. Bietul slut, respins cu ocară, se topește. După botezul inițial, ciclul se împlinește în Hierogamie.

***

Recitind paginile de mai sus, bag seamă că nu-și țin complet fâgăduința. Nu au puerilitatea necesară marilor dezvoltări. Nu alunecă în acel infantilism unde totul este minune. De aceea, sfâșii numele de Aleodor ca un copil jucăria sa.

Aleodor e Heliodor, evident. E evident, prea evident; asta mă face circumspect. Cultiv de data asta nu asonanța, ci disonanța dintre Heliodor și Aleodor, și găsesc în numele românesc murmure, șoapte ale tăcerii acoperite de sonoritatea termenului grecesc.

În Aleodor, Alean și Dor tind unul spre altul, precum cele două jumătăți ale Yin-Yang-ului. Sunt două nume complementare care, promovate, însumate, fac, singure, pe om să stea drept în fața Cerului și nu „oaspe turbure pe pământul întunecat” – cum spune Goethe. Aleanul și Dorul sunt nemărginite, pentru că nu au alt liman decât Vârsta de Aur și Eternitatea, constituie Esența și substanța Paradisului, contopite în

Omul Universal. Alean este și Leana Cosânzeana, mireasa Dorului. Alean alină Dorul. Aleodor e odor, nu afectiv, ci în sensul sacerdotal al cuvântului. Însumat bine în el, Aleodor e un Rege-Mag, stăpânul Uimirii.

Aceste gânduri mi-au fost șoptite de non-voință. Închei și mă justific cu câteva reflecții ale bătrânului înțelept Heidegger.

„În măsura în care reușim să ne dezobișnuim de voință, ajutăm redeșteptarea Seninătății.”

„Nu trebuie să facem nimic, numai să așteptăm.”

„În așteptare, lăsăm deschis lucrul spre care tindem. Atunci, a gândi e a ajunge în proximitatea depărtatului.”